

V1999-07 17.02.99

Konkurranseloven § 3-9, dispensasjon fra § 3-1 første ledd for samarbeid mellom SAS, Widerøe's Flyveselskap ASA og Braathens ASA om priser på lufttransport av gods - JETPAK - oppheving av tidligere vedtak

Sammendrag:

SAS og Widerøe's Flyveselskap, på den ene siden, og Braathens , på den andre siden, gis dispensasjon fra forbudet mot prissamarbeid i konkurranseloven til å samarbeide om priser og rabatter på lufttransport av gods i samarbeidsordningen JETPAK.

Konkurransetilsynet viser til sine brev av 3. og 25. november 1998 og til Deres svar av henholds-vis 10. november 1998 og 11. januar 1999 om ovennevnte sak. Tilsynet viser også til brev av 28. oktober 1998 og 12. januar 1999 fra EFTAs overvåkingsorgan til Braathens vedrørende notifikasjon om individuelt unntak for samarbeidet etter EØS-avtalens artikkel 53 (3). Samarbeidet kan være i strid med forbudet i EØS-avtalens artikkel 53 (1).

SAS og Braathens inngikk 1. desember 1986 en samarbeidsavtale om hurtigfrakt (dør-til-dør) av pakker inntil 30 kg. Pakkene sendes med første fly uansett hvilket selskap som har mot--tatt bestillingen. Avtalen ble 1. oktober 1987 utvidet til å omfatte Widerøe's Flyveselskap ASA (Widerøe's). Samarbeidet markeds-føres under navnet JETPAK. Det ble dispensert for selskapenes samarbeid om felles fraktpriser og rabatter i Pris-direktoratets vedtak av 15. april 1988. Dispensasjonen gjelder inntil videre.

Lov om konkurranse i ervervsvirksomhet (konkurranseloven) trådte i kraft 1. januar 1994 og av-løste lov av 26. juni 1953 nr 4 om kontroll og regulering av priser, utbytte og konkurranseforhold (prisloven) med forskrifter. I henhold til konkurranseloven § 7-2 annet ledd skal enkeltvedtak truffet med hjemmel i prisloven opprettholdes i den perioden som er forutsatt i vedtakene inntil de blir endret eller opp-hevet. Det fremgår av konkurranselovens forarbeider, i tilknytning til merknader angående over-gangs-bestemmelsen i lovens § 7-2, at vedtak som er truffet med hjemmel i prisloven forutsettes gjennomgått (Se Ot.prp. nr 41 (1992-93) s. 117.) I tråd med dette vurderer Konkurransetilsynet nå dispensasjoner gitt etter prisloven, og etter forskrifter truffet med hjemmel i prisloven, herunder forskrift av 1. juli 1960.

Konkurransetilsynets vurdering og vedtak om dispensasjon

Konkurranseloven § 3-1 første ledd forbyr ervervsdrivende, for salg av varer eller tjenester, ved avtale, samordnet praksis eller på annen måte som er egnet til å påvirke konkurransen, å fastsette priser, avanser eller rabatter.

Det fremgår ovenfor at SAS og Braathens i 1986 inngikk en samarbeidsavtale om hurtig-frakt av pakker på inntil 30 kg. Avtalen er senere er tiltrådt av Widerøe's. Samarbeidet omfatter bl.a. fastsettelse av felles frakt-priser og rabatter og vil derfor være i strid med konkurranseloven § 3-1 første ledd isolert sett.

Konkurranseloven § 3-6 gjør unntak fra forbudene i §§ 3-1, 3-3 og 3-4 for eier- og konsernsamarbeid. SAS eier 63,2 % av aksjene i Widerøe's, og vil være omfattet av unntaket. Samarbeid mellom SAS og Widerøe's om priser og rabatter på flyfrakt er derfor ikke strid med konkur-ranseloven § 3-1.

I det foreliggende tilfelle er samarbeidet notifisert til EFTAs overvåkningsorgan for å oppnå individuelt fritak etter EØS artikkel 53 (3). Utfallet av EFTAs overvåkningsorgans behandling vil kunne være avgjørende for Konkurransetilsynets vurdering av samarbeidet. Konkurransetilsynet har, i sin vedtakspraksis, bl.a. lagt til grunn at konkurranse-lovens forbudsbestemmelser ikke kommer til anvendelse på samarbeid omfattet av EØS fritak. (Se vedtak V98-74 av 7. oktober 1998 (Interlining), vedtak av 6. november 1997 i sak 97/1242 (NordPack) og vedtak av 30. mai 1997 i sak 93/872 (Visa Norge).) Dersom EFTAs overvåkningsorgan innvilger individuelt fritak, vil således konsekvensen være at avtalen i sin fritatte form ikke rammes av konkurranse-lovens forbuds-bestem-melser. For en nærmere drøftelse av tilsynets standpunkt på dette punkt vises det til Konkur-ranse--tilsynets vedtak V98-74 (Interlining).

Konkurransetilsynet kan med hjemmel i konkurranse-loven § 3-9 første ledd gi dispensasjon fra forbudene i konkurranse-loven §§ 3-1 til 3-4 dersom minst ett av vilkårene i bestemmelsens bok-stav a) til d) er oppfylt. Konkurranseloven § 3-9 første ledd bokstav d) hjemler adgang til å innvilge dispensasjon dersom det foreligger særlige hensyn. Siden EFTAs overvåkningsorgans behandling av en notifikasjon vil kunne få betydning for konkurranse-lovens anvendelse, har tilsynet i flere saker funnet å innvilge midlertidig dispensasjon med hjemmel i § 3-9 bokstav d) frem til EFTAs overvåkningsorgan har truffet en avgjørelse i saken. (Se vedtak av 6. november 1997 i sak 97/1242 (NordPack) og vedtak av 30. mai 1997 i sak 93/872 (Visa Norge).)

På bakgrunn av ovenstående og i påvente av avgjørelsen fra EFTAs overvåknings-organ, har Konkurransetilsynet med hjemmel i konkurranse-loven § 3-9 bokstav d) fattet følgende vedtak:

SAS og Widerøe's Flyveselskap ASA, på den ene siden, og Braathens ASA, på den andre siden, gis dispensasjon fra kon-kur-ranseloven § 3-1 første ledd til å samarbeide om priser og rabatter på lufttransport av gods i samarbeidsordningen JETPAK.

Partene pålegges å orientere Konkurransetilsynet så snart det foreligger en avgjørelse fra EFTAs overvåkningsorgan.

Vedtaket trer i kraft straks og gjelder inntil saken er endelig avklart av EFTAs overvåkningsorgan, men ikke lenger enn til 17. februar 2004.

Konkurransetilsynet gjør oppmerksom på at dispensasjonen kan trekkes tilbake dersom vilkårene for dispensasjonen ikke er oppfylt eller forutsetningene for dispensasjonen ikke lenger er tilstede, jf konkurranse-loven § 3-9 tredje ledd.

Hvis det er behov for dispensasjon ut over utløpsdatoen, bes De søke i god tid før dispensasjonen utløper.

Vedtak om oppheving av tidligere dispensasjon

Som det fremgår ovenfor har tilsynet funnet grunnlag for å innvilge SAS, Widerøe's og Braathens dispensasjon med hjemmel i konkurranseloven til å fortsette prissamarbeidet i JETPAK. Dispensasjonen som ble innvilget de samme partene i Prisdirektoratets vedtak av 15. april 1988 er av den grunn overflødig og kan oppheves.

I henhold til forvaltningsloven § 35 første ledd bokstav a kan et forvaltningsorgan omgjøre sitt eget vedtak uten at det er påklaget dersom endringen ikke er til skade for noen som vedtaket retter seg mot eller direkte tilgodeser. Det er her tale om å gi samme parter en ny dispensasjon som omfatter samme forhold som gjeldende dispensasjon. Opphevelse av gjeldende dispensasjon vil der-for ikke være til skade for SAS, Braathens og Widerøe's. Konkurransetilsynet har på denne bakgrunn og med hjemmel i forvaltningsloven § 35 første ledd bokstav a truffet følgende vedtak:

Prisdirektoratets vedtak av 15. april 1988 rettet mot Scandinavien Airlines System, Braathens SAFE A/S og Widerøe's Flyveselskap A/S om dispensasjon fra forskriftene av 1. juli 1960 om konkurransereguleringer av priser og avanser § 1 oppheves.

Vedtaket trer i kraft straks.

Klagerett

Vedtakene kan påklages innen tre uker. En eventuell klage stiles til Arbeids- og administrasjonsdepartementet, men sendes Konkurransetilsynet. Det vises for øvrig til det vedlagte skjemaet "Melding om rett til å klage over forvaltningsvedtak".

[til toppen](#)